

Bruselj, 16. november 2023
(OR. en)

15231/23

ESPACE 83
CFSP/PESC 1511
CSDP/PSDC 762
TRANS 491

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: *Priprava na zasedanje Sveta za konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in vesolje) 7. in 8. decembra 2023*
Osnutek sklepov Sveta o upravljanju vesoljskega prometa: sedanje stanje
– *odobritev*

I. UVOD

1. Svet v sklepih o upravljanju vesoljskega prometa: sedanje stanje, ki so bili pripravljene za sejo Sveta za konkurenčnost, ki bo 8. decembra 2023, opozarja, da je nujno treba oblikovati pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa, in priznava, da je pomembno, da se predlaga zakonodaja EU v zvezi z vesoljem, ki bo zajemala vidike varnosti, zaščite in trajnosti.
2. Predsedstvo je ta osnutek sklepov Sveta predložilo zato, da poudari, kako zelo upravljanje vesoljskega prometa prispeva h glavnim političnim prednostnim nalogam EU, med drugim zelenemu dogovoru EU in digitalni preobrazbi EU ter avtonomnemu, varnemu in stroškovno učinkovitemu dostopu Evrope do vesolja.

II. STANJE

3. Delovna skupina za vesolje je od 3. julija 2023 osnutek sklepov Sveta preučila štirikrat.
4. Besedilo, ki je priloženo k temu dopisu, je enako besedilu, ki je bilo po zadnji seji Delovne skupine za vesolje, posvečeni tej temi, razposlano v dok. 13656/23 REV1 in na katerega delegacije niso imele pripomb. Besedilo predstavlja celovit in uravnotežen sveženj, ki bi ga Svet lahko odobril.

III. ZAKLJUČEK

5. Odbor stalnih predstavnikov naj potrdi kompromisno besedilo, priloženo k temu dopisu, in osnutek sklepov predloži Svetu za konkurenčnost, da ga odobri na seji 8. decembra 2023.

Osnutek sklepov Sveta o upravljanju vesoljskega prometa: sedanje stanje

SVET EVROPSKE UNIJE

OB OPOZARJANJU na:

- A. sklepe Sveta z naslovom „Usmeritve za evropski prispevek k določitvi ključnih načel za svetovno vesoljsko gospodarstvo“ z dne 11. novembra 2020¹, v katerih je navedeno, da je treba okrepiti usklajen evropski pristop k upravljanju vesoljskega prometa;
- B. sklepe Sveta o novem vesolju za ljudi z dne 21. maja 2021², v katerih je bilo poudarjeno, da je treba razviti pristop k upravljanju vesoljskega prometa za Evropo v prihodnosti ter vodilne svetovne standarde;
- C. sklepe Sveta z dne 26. novembra 2021 o vesolju za vse³ in poročilo predsedstva o upravljanju vesoljskega prometa⁴, v katerih je izpostavljen pomen komponente vesoljskega programa EU za spremljanje razmer v vesolju (SSA), vključno z nadzorom in spremljanjem v vesolju (SST), pri zaščiti obstoječe vesoljske infrastrukture ter poudarjeno, da je treba na tehnični, pravni in politični ravni nadaljevati razpravo o razvoju upravljanja vesoljskega prometa ter sprejeti tozadevne ukrepe;

¹ 12851/20.

² 8956/21.

³ 14307/21.

⁴ 13407/21 + COR1.

- D. skupno sporočilo Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 15. februarja 2022 z naslovom „Pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa – prispevek EU za reševanje svetovnega izziva“⁵, v katerem je oblikovan predlog s podrobnim načrtom za pristop EU na področju upravljanja vesoljskega prometa;
- E. sklepe Sveta z dne 10. junija 2022⁶ o pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa, v katerih je navedeno, da prinaša upravljanje vesoljskega prometa izzive glede strategije, konkurenčnosti in inovativnosti;
- F. skupno sporočilo Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Evropskemu parlamentu in Svetu o vesoljski strategiji EU za varnost in obrambo (SSSD) z dne 10. marca 2023, v katerem je vesolje opredeljeno kot strateško področje za varnost in obrambo ter predlagano sprejetje posebnih ukrepov za okrepitev odziva EU na vesoljske grožnje, ki prihajajo tako iz vesolja kot z Zemlje, spodbujanje odgovornega ravnanja v vesolju, izboljšanje odpornosti vesoljske infrastrukture EU, razvoj vesoljskih zmogljivosti, namenjenih varnosti in obrambi, ter spodbujanje partnerstev;
- G. sklepe Sveta z dne 23. maja 2023⁷ o pravični in trajnostni rabi vesolja, v katerih je Komisija pozvana, naj zagotovi varne, zaščitene in trajnostne vesoljske dejavnosti, medtem ko naj bi si Komisija in države članice prizadevale za globalno izvajanje pravil in smernic, iz katerih bi lahko izšla varna in trajnostna raba vesolja;
1. SE ZAVEDA nujnosti oblikovanja pristopa EU k upravljanju vesoljskega prometa, ki bo pripomogel k varnosti, trajnosti in zaščiti v vesolju; POZDRAVLJA napredek pri uresničevanju ključnih ukrepov, opredeljenih v skupnem sporočilu Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z naslovom „Pristop EU k upravljanju vesoljskega prometa – prispevek EU za reševanje svetovnega izziva“;

⁵ 6321/22.

⁶ 10071/22.

⁷ 9675/23.

2. POZDRAVLJA skupno sporočilo o vesoljski strategiji Evropske unije za varnost in obrambo; UGOTAVLJA, da je v njem oblikovan predlog pilotnega projekta za preučitev sinergij s podkomponento vesoljskega programa EU za nadzor in spremljanje v vesolju ter za zagotovitev začetnih storitev zavedanja o razmerah v vesolju (SDA), namenjenih podpori odzivu EU na vesoljske grožnje; POU DARJA, da zavedanje o razmerah v vesolju ostaja pod nadzorom držav članic;
3. UGOTAVLJA, da je treba upoštevati civilne in vojaške zahteve glede upravljanja vesoljskega prometa ter zagotoviti, da se ustrezno upoštevajo obrambni in varnostni vidiki; SPODBUJA Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD), naj si ob podpori Evropske obrambne agencije (EDA) ter skupaj z državami članicami v okviru vzpostavljenega mehanizma za deležnike pri upravljanju vesoljskega prometa prizadevata za uresničitev tega cilja, da bi se v pristopu EU k upravljanju vesoljskega prometa upoštevale potrebe vseh evropskih akterjev, ter POU DARJA, da je treba ohraniti civilno naravo, politične cilje in upravljanje vesoljskih programov EU;
4. PRIZNAVA posebnosti drugih področij, ki so povezana z vesoljem, zlasti zračnega prostora, kjer je treba poskrbeti za interoperabilnost in usklajevanje pri povezovanjem vesoljskih in zračnih operacij;
5. POU DARJA, da je treba s sistemom EU za nadzor in spremljanje v vesolju okrepiti evropsko strateško avtonomijo, hkrati pa ohraniti odprto gospodarstvo; PODPIRA dejavnosti partnerstva EU za nadzor in spremljanje v vesolju, ki prek kontaktne točke EU za nadzor in spremljanje v vesolju, katere dejavnosti je julija 2023 prevzela Agencija EU za vesoljski program, zajemajo analizo razbitin, analizo ponovnega vstopa in storitve za preprečevanje trkov; PREDLAGA, naj se ob opiranju na dejavnosti kontaktne točke za nadzor in spremljanje v vesolju preuči vloga agencije na področju upravljanja vesoljskega prometa; POZIVA k nadaljnjemu razvoju dejavnosti, namenjenih pripravi storitev zmanjševanja količine vesoljskih odpadkov in njihove sanacije; POZDRAVLJA nove članice partnerstva EU za nadzor in spremljanje v vesolju ter dodatne nacionalne zmogljivosti in sredstva; in SPODBUJA druge države članice, naj razmislijo o pridružitvi;

6. **POUDARJA**, da bi morale EU in njene države članice še naprej izboljševati svoje operativne zmogljivosti za nadzor in spremljanje v vesolju tako z razvojem na nacionalni ravni kot v okviru partnerstva EU za nadzor in spremljanje v vesolju, da bi bile v EU na voljo boljše storitve; **OPOZARJA** na pomen dejavnosti evropske industrije pri optimizaciji mreže senzorjev, izboljšanju obstoječih storitev EU za nadzor in spremljanje v vesolju, vključno z vzpostavitvijo evropskega kataloga objektov v orbiti in uporabo novih tehnologij; in v zvezi s tem **POZDRAVLJA** raziskave glede inovativnih komercialnih senzorjev za nadzor in spremljanje v vesolju ter njihov razvoj, pa tudi razvoj novih javnih in komercialnih storitev in podatkov;
7. **POZIVA** Komisijo, naj čim bolj okrepi sinergije med Evropskim obrambnim skladom, vesoljskim programom EU in programom Obzorje Evropa z opiranjem na njihove mehanizme strateškega načrtovanja, pri čemer naj se ohranijo prednostne naloge in cilji njihovih programov; **SE ZAVZEMA** za to, da se v Evropskem obrambnem skladu in vesoljskem programu EU – kadar je to primerno in izvedljivo – daje prednost tehnologiji z dvojno rabo ter tako prispeva k upravljanju vesoljskega prometa in izpolnjevanju ciljev vesoljske strategije EU za varnost in obrambo;
8. **SE ZAVEDA** vloge Evropske vesoljske agencije, zlasti pri raziskavah in razvoju na področjih vesoljskega vremena, objektov v bližini Zemlje, zmanjšanja vesoljskih odpadkov in sanacije vesoljskih odpadkov, pri čemer opozarja na pomen spoštovanja ustrezne vloge in odgovornosti Unije, njenih držav članic in Evropske vesoljske agencije ter izogibanja nepotrebnemu podvajanju prizadevanj;

9. **POUDARJA**, da se s pobudami, povezanimi z upravljanjem vesoljskega prometa, ne sme ogroziti konkurenčnosti evropske vesoljske industrije na svetovnem trgu, tudi zagonskih podjetij, malih in srednjih podjetij, podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo in integratorjev velikih sistemov, temveč jo je treba spodbujati; **ZAGOVARJA** spodbujanje dialoga z evropskim ekosistemom vesoljske industrijske kot ključnega deležnika pri razvoju upravljanja vesoljskega prometa, zlasti prek foruma Evropske unije za industrijo in zagonska podjetja glede upravljanja vesoljskega prometa; in **OPOZARJA**, da je prepričljiv skupen ali usklajen nastop EU v mednarodnih forumih ključen za vzpostavitev močnega in odpornega evropskega sektorja vesoljske industrije;
10. **POZDRAVLJA** vlogo Komisije pri podpiranju držav članic pri usklajevanju nacionalnih prizadevanj za zblíževanje regulativnih vidikov upravljanja vesoljskega prometa EU, da bi se izognili razdrobljenosti notranjega trga; **JE SEZNANJEN** z delom, ki so ga opravili deležniki na področju upravljanja vesoljskega prometa pri razvoju in širjenju novih standardov in smernic na ravni EU in mednarodni ravni; in **POZIVA** Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami predlaga morebitne spodbujevalne ukrepe za spodbujanje uporabe pravno nezavezujočih instrumentov, oblikovanih na nacionalni ali mednarodni ravni, ki naj bi pripomogli h krepitvi konkurenčnosti evropske vesoljske industrije;
11. **SPODBUJA** Komisijo, naj ob sodelovanju z državami članicami in v tesnem dialogu z Evropsko službo za zunanje delovanje pripomore h krepitvi varnosti, zaščite in trajnosti vesoljskih dejavnosti v EU; in **JE SEZNANJEN** s pobudo, da se predlaga zakonodaja EU v zvezi z vesoljem, ki bo zajemala vidike varnosti, zaščite in trajnosti ter bo utemeljena na oceni učinka in posvetovanju z deležniki, ki bo zagotavljala enako obravnavo in enake konkurenčne pogoje za vso evropsko industrijo, spoštovala nacionalne pristojnosti in načelo subsidiarnosti ter po potrebi upoštevala posebne potrebe na področju varnosti in obrambe;

12. POZIVA Komisijo, naj predstavi rezultate analize pravnih elementov in posledic izjave EU, da sprejema pravice in obveznosti iz ustreznih pogodb in konvencij Združenih narodov o vesolju, ter po potrebi čim prej pripravi predlog glede tega vprašanja; ter POZIVA ESZD in Komisijo, naj si še naprej prizadevata za mednarodno delitev bremena za reševanje globalnih izzivov upravljanja vesoljskega prometa z regionalnimi prispevki, pri čemer naj zlasti sodeluje z ZDA v okviru dialoga o vesolju med EU in ZDA, pa tudi z drugimi tretjimi državami prek dvostranskega in večstranskega sodelovanja;
13. OPOZARJA na pomen spodbujanja izvajanja 21 prostovoljnih smernic za dolgoročno trajnostnost dejavnosti v vesolju; in POZIVA države članice, naj v okviru COPUOS spodbujajo izvajanje teh smernic ali po potrebi oblikovanje novih;
14. POUDARJA, da upravljanje vesoljskega prometa pomembno prispeva k uresničevanju glavnih političnih prednostnih nalog EU, kot so zeleni dogovor EU, digitalna preobrazba EU, tehnološka neodvisnost EU, avtonomen, varen in stroškovno učinkovit dostop Evrope do vesolja, varna in trajnostna raba vesolja ter varnost in odpornost; OPOZARJA, da je bilo v strateškem kompasu vesolje opredeljeno kot konfliktno področje; in PRIZNAVA, da so naša gospodarstva, družbe in javni akterji vse bolj odvisni od vesoljske infrastrukture in storitev ter da je vesolje ključni dejavnik, ki omogoča varnost in obrambo, ter POUDARJA pomen ohranjanja varne, miroljubne in trajnostne rabe vesolja in njegovega raziskovanja za sedanje in prihodnje generacije.